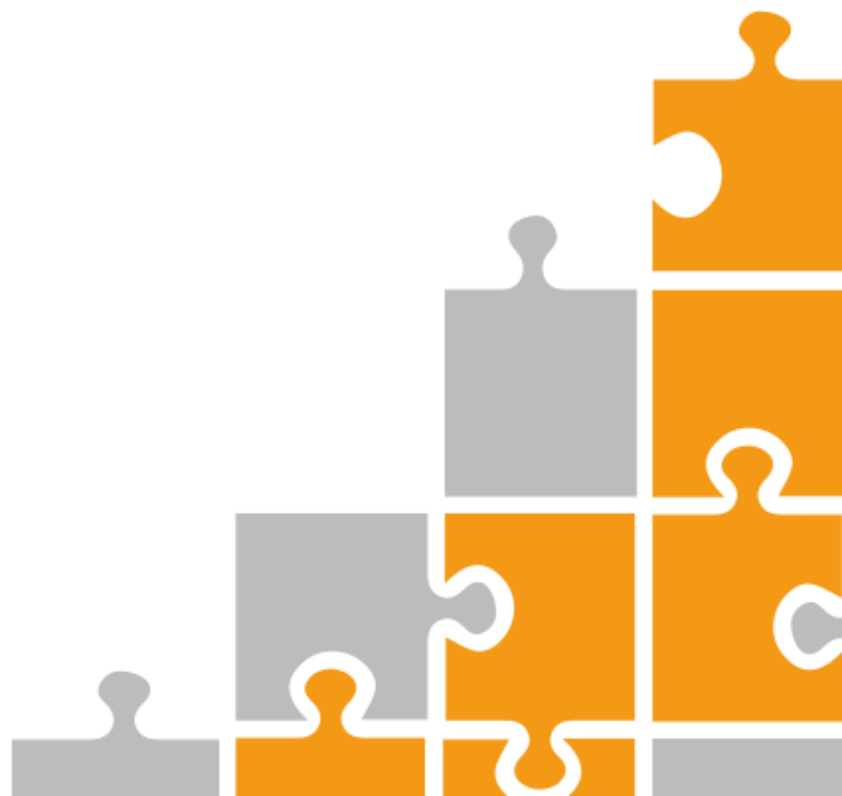

Uusimaa • Nyland 2019

Sote Uusimaa Liikkumista tukevat palvelut

Anne Aaltio

25.10.2017 Vantaan vammaisneuvosto

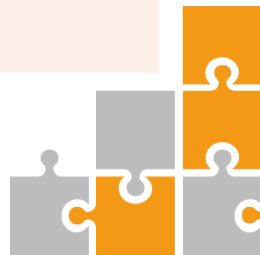
Väestö

- Uudellamaalla on noin 1 640 000 asukasta, mikä on noin 30 % suomalaisista.
- Väestö kasvaa luonnollisen väestönkasvun että muuttovoiton johdosta. Uudenmaan kasvusta 90 prosenttia suuntautuu pääkaupunkiseudulle. Koko Suomen kasvusta 80 prosenttia tuli vuonna 2015 pääkaupunkiseudulle.
- Uudenmaan kunnista 15/26 kuntaa on kaksikielisiä.
- Uudenmaan väestön ikärakenne on suhteellisen nuorta. Yli 65-vuotiaita on noin 266 996 (16,5%).
- Vammaispalvelujen asiakkaina on 31 455 henkilöä eli noin 1,9 % väestöstä. Kehitysvammaisten osuus väestöstä on 0,37 %.
- Maahanmuuttajien ja vieraskielisten osuus vammaispalvelujen asiakkaista kasvaa.
- Kuten väestössä keskimäärin, myös vammaisten ja erityisesti kehitysvammaisten odotettavissa oleva elinikä on pidentynyt viimeisten vuosikymmenten aikana. Palvelujen piirissä on yhä enemmän autismin kirjon asiakkaita.

Suurimmat palvelut. Asiakasmäärä ja kustannukset palveluittain

Palvelu1143	Asiakasmäärä	Eurot
Kuljetuspalvelut (Shl, VpL, KvL)	31270	54 570 334, 00 €
Ympäri vuorokautinen asuminen (Vpl, Shl, KvL)	4451	237 900 662, 91 €
Henkilökohtainen apu	5185	65 451 758,91 €
Lyhytaikaishoito, ympärivuorokautinen (KvL)	1143	12 021 389,00 €
Kotiin annettavat asumisen tukipalvelut ja asumisharjoittelu	998	16 630 334,00€
Työ- ja päivätoiminta(VpL, KvL)	9955	126 554 337 33 €
Vaativan tason palvelut kunnat ja erityishuoltopiirit: yhteensä	2411	29 965 226,72 €
HUS	1486	6 070 000,00 €
Asunnon muutostyöt, asuntoon kuuluvat välineet, koneet ja laitteet	2448	3 157 524,15 €

Vammaispalveluverkko

Asumis-
palvelut

Lyhytaikais-
hoito

Omaishoito

Henkilö-
kohtainen
apu

Asunnon
muutostyöt

Päivätoiminta

Kuljetus-
palvelut

Tulkkipalvelu

Työtoiminta

Avustukset

Apuvälineet

Palveluohjaus

Perhehoito

Asumisen
tukipalvelut
kotiin

Teknologia /
etähoito

Asiantuntija-
palvelut

Kehitys-
vamma-
poliklinikka

Kehitys-
vamma-
psykiatria

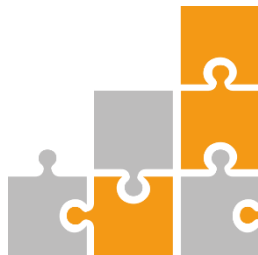
Vapaaehtois-
toiminta

Lääkäri-
palvelut

Palvelujen järjestäminen

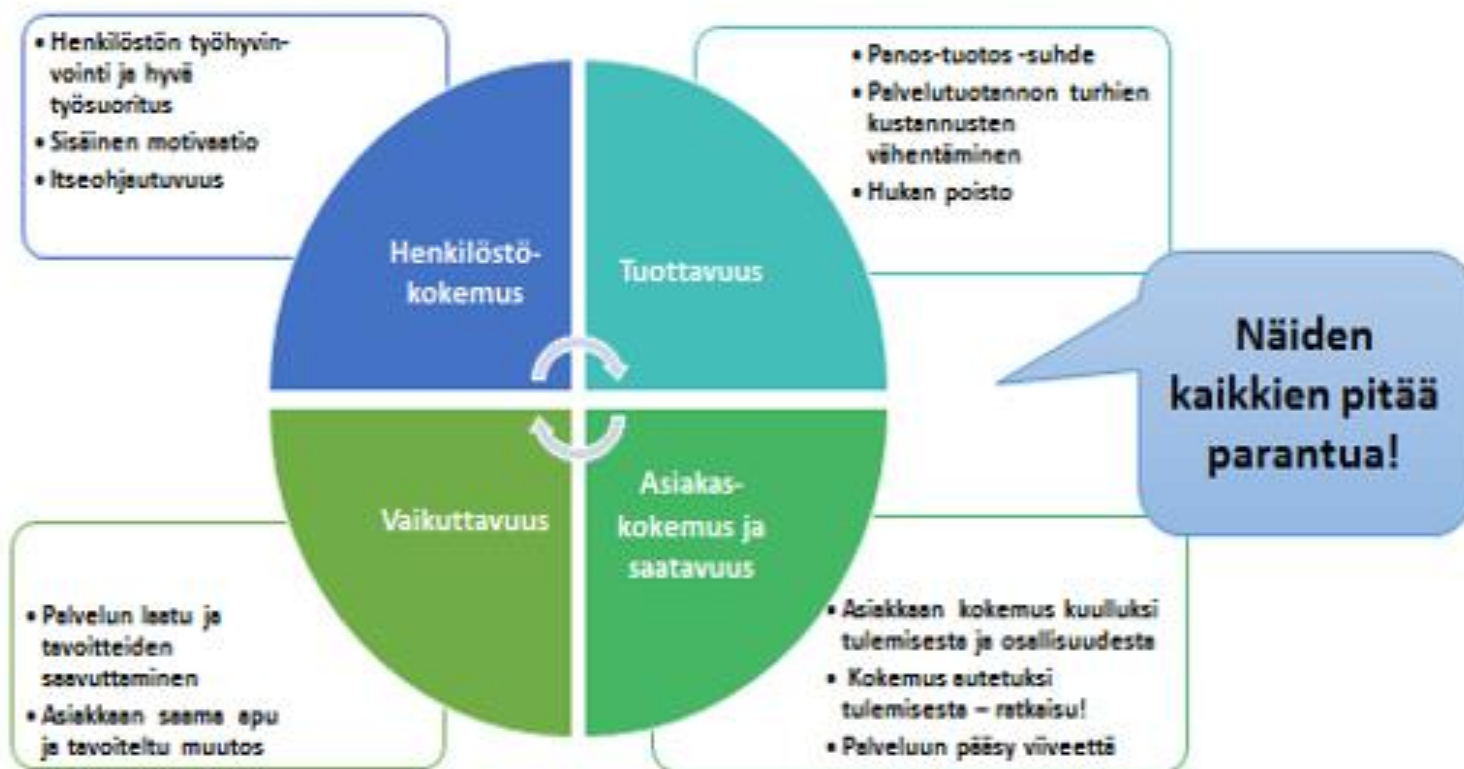
- Vammaisten palveluja tuotetaan monituottajamallilla. Alan yrityksillä ja järjestöillä on merkittävä osuus vammaispalvelujen tuotannosta.
- Vammaispalveluissa suurin osa palvelutuotannosta on ostopalvelua.
- Palvelujen tuottamisessa julkisina isoina toimijoina Uudellamaalla ovat Helsingin kaupunki, Eteva kuntayhtymä ja Kårkulla samkommun.
- Usealla kunnalla ei ole omaa tuotantoa lainkaan.

Prosessikartta

Onnistumisen arviointi: Nelimaali (Quadruple aim)

Palvelukokonaisuuden yhdyspinnat

Kaikki kunnan ensisijaiset palvelut tulee olla saumattomasti myös vammaisten henkilöiden saatavilla mm.

- Terveyspalvelut
- Opetustoimi
- Varhaiskasvatus
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut
- Julkinen liikenne

Vammaisten kuntalaisten tarpeet ja erityispiirteet (mm. esteettömyys) tulee huomioida

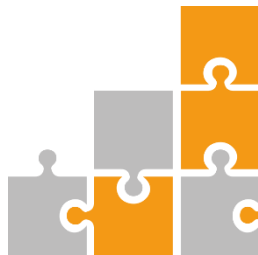
- Kaavoitus, rakentaminen
- Asuntotuotanto
- Työ- ja elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut

Muut keskeiset yhdyspinnat

- Kela
- Toisen asteen ammatillinen koulutus

Vammaispalveluilla on yhdyspintaa läpileikkaavasti kaikkien palvelukokonaisuuksien kanssa, erityisesti kokonaisuudet:

- Lapset, nuoret ja perheiden palvelut
- Aikuisten sosiaalityö
- Ikäihmisten palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Nykytilan ongelmakohdat ja kehittämistarpeet

Palvelurakenteen haasteita:

- Päällekkäisiä palveluja
- Asiakkaat ohjautuneet liian raskaisiin asumisen palveluihin, kun tavallista vuokra-asuntotuotantoa ei ole ollut tarjolla.
- Asiakkaat ohjautuneet liian raskaisiin päivätoiminnan palveluihin kun tuettua työllistymistä ei ole ollut riittävästi tarjolla.
- Asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointi on osittain puutteellista ja yhteiset mittarit puuttuvat.
- Vaativan tason hoidon (mm. Kehitysvammapsykiatria) saatavuudessa on haasteita.
- Peruspalvelut eivät kaikilta osin ole vammaisten henkilöiden saavutettavissa. Asiakkaat ohjautuvat liian raskaisiin, viimesijaisiin palveluihin.

Palvelujen saamisen haasteita

- Uudellamaalla on nyt lukuisia erilaisia palvelujen asiakaskriteerejä ja hyvin erilaiset tavat järjestää palvelut sekä eroja palvelujen tasossa.
- Uudellamaalla jokaisessa kunnassa on omat palvelujen järjestämisen rakenteet.
- Asiakkaiden tulee hakea palveluja eri paikoista ja palvelujen rakenne on hajallaan.
- Monituottajamalli toteutuu vain osassa Uudenmaan kunnissa. Uudellamaalla on kuntia, jossa ei ole vaihtoehtoja palveluntuottajissa.

Henkilökohtaisen avun ja erityisesti henkilökohtaisten avustajien työn kehittäminen. Työnantajamallin haasteet ja vaihtoehtoisten järjestämistapojen puuttuminen.

Suuret kustannukset. Monessa kunnassa kaikki tuotanto on ostopalvelua ja hintoihin ei ole pystytty vaikuttamaan riittävässä määrin kustannusten kasvua hillitsevästi.

Muutos- ja uudistamistarpeet

Palvelurakenteen keventäminen

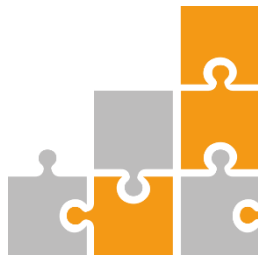
- Kotiin vietävien palvelujen ensisijaisuuden huomioiminen palvelurakenteessa
- Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ensisijaisuuden huomioiminen erityisesti lasten ja ikäihmisten palveluissa.
- Laitoshoidon purkaminen, tukiasumisen lisääminen ja kotiin vietävien palvelujen kehittäminen.

Monialainen yhteistyö

- Asiakkaan palvelutarpeen monitoimijainen arviointi ja asiakasprosessien uudistaminen / yhteiset asiakkaat.
- Mittareiden käyttöönotto, teknologian lisääminen
- Ostopalvelujen laadun varmistaminen. Vaikuttavuuden ostaminen.

Vammaisten henkilöiden tarpeiden ja tarjottavien palvelujen kohtaaminen

- Erityis- ja vaativan tason palveluiden yhteen kokoaminen ja varmistaminen tasalaatuisesti koko Uudellamaalla
- Yhtenäisten kriteereiden saaminen, yhteinen näkemys palvelutarpeen arvioinnista, yhdenmukaiset tasalaatuiset palvelut koko Uudellemaalle
- Ruotsinkielisten palvelujen saatavuuden varmistaminen samalle tasolle suomenkielisten palvelujen kanssa.

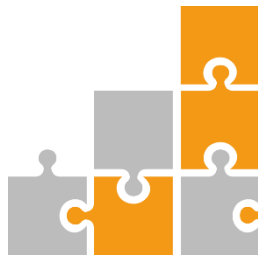

SOTE valmistelu liikkumista tukevat palvelut alatyöryhmä

- Vantaa, Pj. Anne Aaltio, sihteeri Anneli Ojala

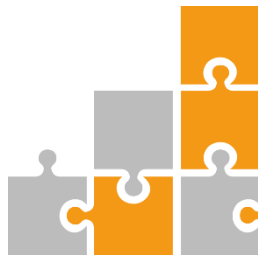
Jäsenet:

- anne.saarinen@hel.fi, tuomas.paivinen@hel.fi,
elina.lindstrom@lohja.fi, henna.nordstrom@espoo.fi,
kalle.eklund@eteva.fi, maarit.ketola@askola.fi,
sari.juhila@tuusula.fi, petra.katilainen@jarvenpaa.fi,
eva.isaksson@hanko.fi, kimmo.viisanen@kolumbus.fi,
timo.lehtonen@welho.com, leena.rautanen-saari@hsl.fi
- olofekblom@gmail.com
- Vara leila.eklov@porvoo.fi,

Alatyöryhmien yhteiset vastuut

- Puheenjohtaja vastaa työn etenemisestä ja raportoinnista.
- Kirjata palvelun palvelulupaus
- Luoda maakunnan yhteiset kriteerit palvelulle ja kuvata sujuva palveluketju väestön tarpeen mukaan huomioiden alueelliset erot.
- Nostaa esille palvelun parhaat käytännöt Uudellamaalla.
- Tuoda esille keskeiset palvelun kehittämiskohteet ja ehdotukset teknologian hyödyntämiseksi palveluissa.
- Kuvata palvelun vaikuttavuuden seurantamittarit.
- Mahdollistaa vammaisneuvostoja ja oppilaitoksia osallistumaan valmistelutyöhön.
- Kutsua ja kuulla tarvittaessa asiantuntijoita.
- Järjestää keskustelutilaisuuksia kuntalaisille.
- Tuo alustavan esityksen valmisteluryhmälle elokuussa 2017.

Keskustelu

Missä meidän on onnistuttava että asiakas
näkökulmasta olemme saavuttaneet
tavoitteemme ?

Missä meidän on onnistuttava että
taloudellisessa näkökulmassa olemme
saavuttaneet tavoitteemme?

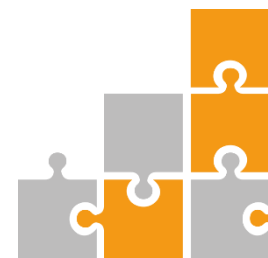
Liikkumisen tuen palveluvalikko

Neuvonta ja
palveluohjaus

Palvelutarpeen
arviointi

Julkinen liikenne
Palvelulinjat
Asiointipalvelu
Saattajapalvelu
Kuljetuksen järjestäminen

Asiakkaan hyvinvointia tukeva
palvelukokonaisuus:
Autoavustus, Apuvälineet,
Asunnon muutostyöt
Henkilökohtainen apu,
Omaishoito, Päivätoiminta,
Työtoiminta jne jne

Palvelulupaukset: kuljetuksen järjestäminen

Palvelupäätös tehdään palvelutarpeen arvioinnin perusteella

Palvelun tilausjärjestelmä on tasalaatuisen nopea koko Uudellamaalla

Palvelun saaminen perustuu selkeisiin kriteereihin

Palvelun toteutuksessa huomataan eri asiakasryhmien tilanne

Palvelua koskevat asiakasohjeet ovat yhtenevät koko Uudellamaalla

Autokalusto on mahdollistaa turvallisen matkustamisen

Kuljettajien antama palvelu on asiakkaan tilanteen huomioivaa ja ystävällistä

Palvelua seurataan ja kehitetään palautteen pohjalta

Millaista liikkumisen tukea arjessa tarvitaan?

Faktat:

Huolet:

Ydinkysymyk
siä:

Ratkaisuideat:

